Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

16. rujna 2015.*

„Prethodno pitanje – Pravosudna suradnja u građanskim ili trgovačkim stvarima – Dostava sudskih i izvansudskih pismena – Uredba (EZ) br. 1393/2007 – Članak 8. – Odbijanje primitka pismena – Nepostojanje prijevoda jednog od poslanih dokumenata – Nepostojanje standardnog obrasca iz Priloga II. navedenoj uredbi – Posljedice“

U predmetu C-519/13,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Vrhovni sud Republike Cipra (Anotato Dikastirio Kyprou, Cipar), odlukom od 13. rujna 2013., koju je Sud zaprimio 27. rujna 2013., u postupku

Alpha Bank Cyprus Ltd

protiv

Daua Si Senha,

Alpha Panareti Public Ltd,

Susan Towson,

Stewarta Cresswella,

Gillian Cresswell,

Julie Gaskell,

Petera Gaskella,

Richarda Werhama,

Tracy Wernham,

Joanne Zorani,

Richarda Simpsona,

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: A. Tizzano, predsjednik vijeća, S. Rodin, A. Borg Barthet, M. Berger i F. Biltgen (izvjestitelj), suci,

* Jezik postupka: grčki

nezavisni odvjetnik: M. Wathelet,

tajnik: L. Hewlett, glavna administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 27. studenoga 2014.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

— za Alpha Bank Cyprus Ltd, R. Garcia i B. Sigler, *solicitors*, B. Kennelly i P. Luckhurst, *barristers* kao i P. G. Polyviou, E. Florentiadou i G. Middleton, *dikigoroi*,

— za D. Si Senha, S. Towson, S. Cresswella i G. Cresswell, J. Gaskell i P. Gaskella, R. Wernhama i T. Wernham, J. Zorani, R. Simpsona kao i Alpha Panareti Public Ltd, K. Koukounis, G. Koukounis i C. Zanti, *dikigoroi*,

— za ciparsku vladu, D. Lysandrou i N. Ioannou, u svojstvu agenata,

— za njemačku vladu, T. Henze kao i J. Kemper i D. Kuon, u svojstvu agenata,

— za vladu Helenske Republike, G. Skiani i I. Germani, u svojstvu agenata,

— za španjolsku vladu, M. J. García-Valdecasas Dorrego, u svojstvu agenta,

— za austrijsku vladu, C. Pesendorfer, u svojstvu agenta,

— za Europsku komisiju, M. Condou-Durande i A.-M. Rouchaud-Joët, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 22. siječnja 2015.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 8. Uredbe (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima („dostava pismena“) i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1348/2000 (SL L 324, str. 79.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, glava 19., svezak 7., str. 171.).

2 Taj zahtjev postavljen je u okviru sedam sporova između, s jedne strane Alpha Banka Cyprus Ltd (u daljnjem tekstu: Alpha Bank), banke sa sjedištem u Republici Cipru i, s druge strane, D. Si Senha, S. Towson, S. i G. Cresswell, P. i J. Gaskell, R. i T. Wernham, J. Zorani, R. Simpsona, s prebivalištem u Ujedinjenoj Kraljevini (u daljnjem tekstu: tuženici u glavnom postupku), kao i Alpha Panaretija Public Ltd, ciparskog društva koje je dalo bankarska jamstva za ugovore o hipotekarnom zajmu koje je sklopilo sedam tuženika u glavnom postupku, u vezi s plaćanjem dugovanog iznosa tog zajma.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 Uvodne izjave 2. i 6. do 12. Uredbe br. 1393/2007 glase:

„(2) Ispravno funkcioniranje unutarnjeg tržišta podrazumijeva i potrebu poboljšavanja i ubrzavanja slanja sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima radi njihove dostave među državama članicama.

[…]

(6) Učinkovitost i brzina sudskih postupaka u građanskim stvarima pretpostavlja da se slanje sudskih i izvansudskih pismena obavlja izravno, na najbrži način, između lokalnih tijela koja određuju države članice. […]

(7) Brzina slanja opravdava korištenje svih prikladnih sredstava, pod uvjetom da su ispunjeni određeni uvjeti, koji se odnose na čitljivost i pouzdanost primljenog pismena. Sigurnost pri slanju zahtjeva da pismenu koje se šalje bude priložen prethodno tiskani obrazac, ispunjen na jeziku mjesta u kojem se dostava pismena treba obaviti ili na drugome jeziku koji prihvaća država članica o kojoj je riječ.

(8) Ova se Uredba, bez obzira na mjesto boravišta stranke, ne bi trebala primjenjivati na dostavu pismena ovlaštenom zastupniku te stranke u državi članici u kojoj se vodi postupak.

(9) Dostava pismena bi se trebala izvršiti čim prije, a u svakom slučaju u roku od mjesec dana od kad ga je zaprimilo tijelo za zaprimanje pismena.

(10) Kako bi se osigurala učinkovitost ove Uredbe, mogućnost odbijanja primitka pismena koje se dostavlja ograničena je na iznimne situacije.

(11) Kako bi se omogućilo slanje i dostava pismena među državama članicama, trebalo bi koristiti standardne obrasce iz Priloga ovoj Uredbi.

(12) Tijelo za zaprimanje pismena bi trebalo izvijestiti adresata u pisanom obliku korištenjem standardnog obrasca da ovaj može odbiti primiti pismeno koje mu se treba dostaviti, u vrijeme dostave ili vraćanjem pismena tijelu za zaprimanje pismena u roku od tjedan dana ako pismeno nije sastavljeno na jeziku koji razumije ili na službenom jeziku ili na jednom od službenih jezika mjesta dostave. Ovo bi se pravilo također trebalo primijeniti na naredne dostave od trenutka kad je adresat iskoristio svoje pravo na odbijanje primitka. […] Potrebno je utvrditi da se dostava odbijenog pismena može ispraviti ponovnim dostavljanjem adresatu prijevoda pismena.“

4 Članak 1. te uredbe, koji određuje njezino područje primjene, u stavku 1. propisuje:

„Ova se Uredba primjenjuje u građanskim i trgovačkim stvarima kada sudsko ili izvansudsko pismeno mora biti poslano iz jedne države članice u drugu radi njegove dostave. Posebno, ona se neće protezati na porezne, carinske ili upravne predmete niti na odgovornost države za djelovanja ili propuste u izvršavanju državnih ovlasti (*acta iure imperii*).“

5 Temeljem članka 2. navedene uredbe, države članice određuju „tijela za slanje“, odgovorna za slanje sudskih ili izvansudskih pismena koja moraju biti dostavljena u drugu državu članicu, kao i „tijela za zaprimanje”, odgovorna za zaprimanje sudskih ili izvansudskih pismena iz druge države članice.

6 Članak 4. iste uredbe određuje:

„1. Slanje sudskih pismena između tijela određenih na temelju odredaba članka 2. obavlja se izravno i što brže moguće.

2. Slanje pismena […] između tijela za slanje i tijela za zaprimanje pismena može se obaviti svim prikladnim sredstvima, pod uvjetom da je sadržaj primljenog pismena istinit i vjeran pismenu koje je proslijeđeno i da su svi podaci u njemu lako čitljivi.

3. Pismenu koje se šalje prilaže se zahtjev sastavljen na standardnom obrascu iz Priloga I. Obrazac se popunjava na službenome jeziku države članice primateljice ili, ako postoji više službenih jezika u toj državi članici, na službenom jeziku ili službenim jezicima mjesta u kojem se obavlja dostava, drugome jeziku za koji je ta država članica navela da ga prihvaća. […]

[…]“

7 Članak 5. Uredbe 1393/2007 glasi kako slijedi:

„1. Tijelo za slanje kojem podnositelj zahtjeva prosljeđuje pismeno za slanje upozorava podnositelja zahtjeva da naslovnik može odbiti primitak pismena koje se dostavlja ako ono nije napisano na jednome od jezika iz članka 8.

2. Podnositelj zahtjeva snosi sve troškove prevođenja prije slanja pismena […]“

8 Prema članku 6. stavku 1. te uredbe, po primitku pismena, tijelo za zaprimanje, što je brže moguće, a u svakom slučaju u roku od sedam dana po primitku, šalje potvrdu o primitku tijelu za slanje na najbrži način, koristeći pri tome standardni obrazac iz Priloga I.

9 Članak 7. navedene uredbe propisuje:

„1. Tijelo za zaprimanje samo dostavlja pismeno ili nalaže da pismeno bude dostavljeno, bilo u skladu s propisima države članice primateljice ili na poseban način koji zahtijeva tijelo za slanje, osim ako takav način nije sukladan pravu države članice.

2. Tijelo za zaprimanje poduzima sve potrebne korake kako bi obavilo dostavu pismena čim prije, a u svakom slučaju u roku od mjesec dana od njegovog primitka. […]“

10 Prema članku 8. iste uredbe, naslovljenom „Odbijanje primitka pismena“:

„1. Tijelo za zaprimanje, korištenjem standardnog obrasca iz Priloga II., obavješćuje adresata da može odbiti primitak pismena koje se dostavlja u vrijeme dostave ili njegovim vraćanjem tijelu za zaprimanje u roku od tjedan dana, ako pismeno nije napisano, ili se u njegovom prilogu ne nalazi prijevod, na jednom od sljedećih jezika:

a) na jeziku koji adresat razumije ili

b) službenom jeziku države članice primateljice ili, ako postoji više službenih jezika u toj državi članici, službenom jeziku ili na jednome od službenih jezika mjesta u kojem se obavlja dostava.

2. Ako je tijelo za zaprimanje obaviješteno da adresat odbija primitak pismena koje se dostavlja u skladu sa stavkom 1., o tome odmah obavješćuje tijelo za slanje putem potvrde iz članka 10. i vraća zahtjev i pismeno za koje se zahtijeva prijevod.

3. Ako je adresat odbio primiti pismeno u skladu sa stavkom 1., dostava pismena se može ispraviti putem dostave adresatu u skladu s odredbama ove Uredbe o pismenu u čijem prilogu se nalazi prijevod na jezik naveden u stavku 1. U tom slučaju, datum dostave pismena je datum na koji je pismeno u čijem prilogu se nalazi prijevod dostavljeno u skladu s propisima države članice primateljice. Međutim, ako se u skladu s pravom države članice, pismeno mora dostaviti u određenom roku, datum koji će se uzeti u obzir u pogledu podnositelja zahtjeva je datum dostave prvog pismena […]

[…]“

11 Standardni obrazac iz Priloga II. Uredbi br. 1393/2007 izgleda ovako:

INFORMACIJE ZA ADRESATA O PRAVU NA ODBIJANJE PRIMITKA PISMENA

(Članak 8. stavak 1. Uredbe (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima (1))

„HR:

Priloženo pismeno dostavlja se sukladno Uredbi (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća o dostavi sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima u državama članicama.

Pismeno možete odbiti primiti ako ono nije sastavljeno na jeziku koji razumijete ili na službenom jeziku ili jednom od službenih jezika mjesta u kojem se pismeno dostavlja, niti je uz njega priložen prijevod na neki od tih jezika.

Ako želite koristiti to pravo, morate odbiti primiti pismeno odmah kod dostave i to izjaviti neposredno osobi koja obavlja dostavu, ili vratiti pismeno na dolje navedenu adresu u roku od jednog tjedna uz izjavu da ga odbijate primiti.

ADRESA

1. Ime:
2. Adresa:
2.1. Ulica i broj/poštanski pretinac:
2.2. Mjesto i poštanski broj:
2.3. Država:
3. Telefon:
4. Telefaks (*):
5. E-mail (*):

IZJAVA PRIMATELJA:

Odbijam primiti priloženo pismeno jer nije sastavljeno na jeziku koji razumijem ili na službenom jeziku ili jednom od službenih jezika mjesta u kojem se ono dostavlja, niti je uz njega priložen prijevod na neki od tih jezika.

Razumijem sljedeći(e) jezik(e)

bugarski	☐	litvanski	☐
španjolski	☐	mađarski	☐
češki	☐	malteški	☐
njemački	☐	nizozemski	☐
estonski	☐	poljski	☐
grčki	☐	portugalski	☐
engleski	☐	rumunjski	☐
francuski	☐	slovački	☐
irski	☐	slovenski	☐
hrvatski	☐	finski	☐
talijanski	☐	švedski	☐
latvijski	☐		
drugi	☐	(molimo navesti):	

Sastavljeno u: .....

Datum: .....

Potpis i/ili pečat: .....“

12 Članak 10. stavak 1. Uredbe br. 1393/2007 propisuje:

„Nakon obavljanja formalnosti povezanih s dostavom pismena, potvrda o ispunjavanju tih formalnosti sastavlja se na standardnom obrascu iz Priloga I. i šalje se tijelu za slanje […]“

13 Članak 19. stavak 1. te uredbe propisuje da, ako je pismeno kojim se pokreće postupak ili ekvivalentno pismeno trebalo poslati u drugu državu članicu radi dostave, a tuženik se nije upustio u postupak, presuda u državi članici neće biti izrečena dok se ne utvrdi da je pismeno dostavljeno na način propisan unutarnjim pravom države članice primitka, da je pismeno zaista uručeno tuženiku ili

dostavljeno na adresu njegova boravišta na neki drugi način predviđen u spomenutoj uredbi i da su u oba slučaja uručenje ili dostava obavljeni pravovremeno tako da je tuženik mogao pripremiti svoju obranu.

Ciparsko pravo

14 Članak D.48 Građanskog zakonika posebno propisuje:

„12. Od datuma koji je na njemu naznačen, svako rješenje je pravno obvezujuće za osobu koja je zatražila njegovo donošenje kao i za sve stranke u postupku kojima je uredno dostavljena tužba. Kada tužba nije uredno dostavljena nekoj od strana, navedeno rješenje je pravno obvezujuće tek od dana dostave ovjerene preslike tužbe.

13. Kada se u skladu s ovim zakonikom dostavljaju rješenja donesena povodom tužbe *ex parte*, tužba *ex parte* i eventualna priložena izjava pod prisegom dostavljaju se istodobno.“

Glavni postupak i prethodna pitanja

15 Iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da je društvo Alpha Panareti Public Ltd prodalo tuženicima u glavnom postupku nekretnine na Cipru. Nekretnine su stečene uz plaćanje bankarskim kreditima banke Alpha Bank.

16 Da bi naplatila dugovane iznose za svaki od ugovorenih kredita, Alpha Bank je pred ciparskim sudom tužio i tuženike u glavnom postupku i prodavatelja, koji je dao jamstvo za svaki od hipotekarnih kredita na nekretnine.

17 Uzevši u obzir da su tuženici u glavnom postupku imali prebivalište u Ujedinjenoj Kraljevini, ciparski sud prvog stupnja je na zahtjev Alpha Banka (tužba *ex parte*) donio rješenje kojim se određuje dostava poziva za ročište kupcima izvan ciparskog teritorija, u skladu s odredbama Uredbe br. 1393/2007.

18 Tuženicima u glavnom postupku također su dostavljeni sljedeći dokumenti:

— ovjerena preslika poziva za ročište i bilješka o njoj (*notice of writ*) na grčkom i engleskom jeziku,

— ovjerena preslika sudskog rješenja kojim se dopušta dostava izvan Cipra, samo na grčkom jeziku, i

— ovjerena preslika izjave s potvrdom istovjetnosti prevoditeljice o istovjetnosti prijevoda na engleski jezik akta kojim se pokreće postupak s izvornikom.

19 Tuženici u glavnom postupku, koji su izjavili da će uvjetno sudjelovati u postupku, pred ciparskim sudom prvog stupnja zatražili su poništenje dostave ističući da ona nije ispunila uvjete iz članka 8. Uredbe br. 1393/2007 i članka D.48 pravila 13. ciparskog Građanskog zakonika jer nisu dostavljeni:

— preslika zahtjeva *ex parte* na temelju navedenog članka D.48 pravila 13.;

— prijevod na engleski jezik rješenja o dostavi izvan Cipra;

— potvrda u obliku standardnog obrasca propisana člankom 8. stavkom 1. Uredbe 1393/2007 i

— dopis s obrazloženjima o dokumentima koje treba dostaviti.

20 Iz spisa koji je dostupan Sudu proizlazi da je, u gore navedenom sudskom rješenju, koje dopušta dostavu poziva za ročište izvan Cipra i koje nije prevedeno, s jedne strane, rok dodijeljen tuženicima za pojavljivanje pred ciparskim sudom bio znatno duži od onoga koji je u tom pogledu naveden u pismenu kojim se pokreće postupak. S druge strane, to rješenje je sadržavalo odredbu prema kojoj će se, ako obavijest o nazočnosti stranaka nije predana u roku naznačenom u navedenom rješenju, svaki kasniji zahtjev smatrati dostavljenim dotičnoj stranci protekom pet dana od kada je njegova preslika stavljena na oglasnu ploču suda regije Paphos (Eparchiako Dikastirio Paphos).

21 Iako je Alpha Bank odgovorio da je dostava u predmetnom slučaju bila pravilna jer su tuženici doznali za postojanje pokrenutog postupka i njegov predmet, ciparski sud prvog stupnja poništio je navedenu dostavu uz obrazloženje da su propusti koje su naveli tuženici u glavnom postupku predstavljali kako povredu ciparskog Građanskog zakonika tako i odredbi Uredbe br. 1393/2007. Naime, adresatima je uskraćena mogućnost upoznavanja sa sadržajem svih relevantnih dokumenata i usto nisu bili obaviješteni, putem obrasca iz Priloga II. toj uredbi, o svojem pravu da odbiju primiti rješenje na grčkom jeziku bez priloženog prijevoda na engleski jezik.

22 Sud koji je uputo zahtjev je povodom žalbe društva Alpha Bank presudio da poništavanje dostave koje je izvršio prvostupanjski sud nije opravdano u mjeri u kojoj je utemeljeno na povredi nacionalnog prava.

23 Međutim, sud koji je uputio zahtjev pita se o posljedicama okolnosti, u ovom slučaju, da nadležna tijela Ujedinjene Kraljevine nisu smatrala potrebnim dostaviti tuženicima u glavnom postupku standardni obrazac predviđen člankom 8. stavkom 1. Uredbe br. 1393/2007 i sadržan u njezinu Prilogu II.

24 Prema mišljenju tog suda, točno je da je navedena uredba za cilj imala uspostaviti ravnotežu između pravâ tužitelja i tuženika da bi se osiguralo pravo na pravično suđenje, tako da je važno da tuženik u cijelosti bude upoznat s pismenom kojim se pokreće postupak, ali ne čini se da su tuženicima u predmetima u glavnima postupcima povrijeđena prava jer su se na vrijeme pojavili pred ciparskim sudom i nisu naveli ni prirodu ni konkretne posljedice zablude koju su navodno pretrpjeli. Međutim, prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev Uredba br. 1393/2007 ne određuje koji se dokumenti moraju dostaviti u svim okolnostima. Osim toga, navedeni sud ističe da se Sud još uvijek nije izjasnio o tome je li dostava standardnog obrasca iz Priloga II. toj uredbi potrebna u svim slučajevima i je li posljedica propusta te dostave nužno ništavost postupka.

25 U tim je okolnostima Vrhovni sud Republike Cipra odlučio prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Je li dostava putem standardnog obrasca iz Uredbe br. 1393/2007 potrebna u svakom slučaju ili su dopuštene iznimke?

2. Ako je spomenuta dostava potrebna u svakom slučaju, je li u ovom slučaju njezino propuštanje razlog nevaljanosti dostave u cijelosti?

3. U slučaju negativnog odgovora, je li u skladu s Uredbom (EZ) br. 1393/2007 moguća dostava odvjetniku tuženikâ koji su prihvatili uvjetno sudjelovati u postupku, a koji se prema klijentima obvezao na primanje predmetne dostave, ili je potrebna nova dostava u skladu s postupkom predviđenim Uredbom (EZ) br. 1393/2007?“

O prethodnim pitanjima

26 Svojim trima pitanjima, koja treba ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 8. Uredbe br. 1393/2007 tumačiti na način da je obavijest adresatu pismena koje se treba dostaviti, sastavljena na standardnom obrascu iz Priloga II. toj uredbi, o njegovu pravu da odbije primitak tog pismena u svakom slučaju potrebna i, prema potrebi, koje su pravne posljedice koje proizlaze iz propusta obavještavanja korištenjem tog formulara.

Obvezujući karakter standardnog obrasca iz Priloga II. Uredbi br. 1393/2007

27 U vezi s tim prvim aspektom postavljenih pitanja, u preformuliranom obliku, treba zaključiti da tekst članka 8. Uredbe br. 1393/2007 ne omogućuje sam po sebi davanje korisnog odgovora.

28 Doseg navedene odredbe treba utvrditi smještajući je u njezin kontekst. U tu svrhu treba ispitati ciljeve Uredbe br. 1393/2007 kao i sustav koji je njome uspostavljen i kojeg je članak 8. dio (vidjeti, u tom smislu, presudu Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264, t. 45.).

29 Što se tiče, na prvom mjestu, ciljeva Uredbe br. 1393/2007, treba napomenuti da navedena uredba, koja je donesena na temelju članka 61. točke (c) UEZ-a, ima za cilj uspostaviti, kao što proizlazi iz njezine uvodne izjave 2., sustav dostave u Zajednici sudskih i izvansudskih pismena u građanskim i trgovačkim stvarima, u svrhu dobrog funkcioniranja unutarnjeg tržišta (vidjeti presude Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, t. 29. i Fahnenbrock i dr., C-226/13, EU:C:2015:383, t. 40.).

30 Također, u cilju poboljšanja učinkovitosti i brzine sudskih postupaka te da bi se osiguralo dobro sudovanje, navedena uredba uspostavlja načelo izravnog slanja sudskih i izvansudskih pismena među državama članicama (vidjeti presudu Leffler, C-443/03, EU:C:2005:665, t. 3.), što dovodi do pojednostavljenja i ubrzavanja postupaka. Ti su ciljevi navedeni u uvodnim izjavama 6. do 8. spomenute uredbe.

31 Međutim, kako je Sud već presudio u više navrata, navedeni ciljevi se ne bi trebali postizati uz slabljenje, na bilo koji način, pravâ obrane koja pripadaju adresatima koja proizlaze iz prava na pravično suđenje, utvrđenog u članku 47. drugom stavku Povelje Europske unije o temeljnim pravima i članku 6. stavku 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenoga 1950. (vidjeti posebno presudu Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, t. 35. i navedenu sudsku praksu).

32 U tom pogledu treba paziti ne samo na to da adresat pismena uistinu primi predmetno pismeno već i da mu se omogući da sazna za postupak koji je protiv njega pokrenut u inozemstvu i da stvarno i potpuno razumije njegov smisao i doseg, na način da se može učinkovito koristiti svojim pravima u državi članici pošiljateljici (vidjeti, u tom smislu, presudu Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, t. 36. i 41. kao i analogijom u dijelu koji se odnosi na Uredbu (EZ) br. 1348/2000 Vijeća od 29. svibnja 2000. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim i trgovačkim stvarima (SL L 160, str. 37.), koja je prethodila Uredbi br. 1393/2007, presudu Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264, t. 64. i 73.).

33 Uzimajući u obzir navedeno, Uredbu br. 1393/2007 treba tumačiti na način da se u svakom konkretnom slučaju osigura ravnoteža između interesa tužitelja i tuženika, adresata pismena, na način da se ciljevi učinkovitosti i brzine slanja akata u postupku uravnoteže sa zahtjevom da se osigura primjerena zaštita prava obrane adresata tih akata (vidjeti presude Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264, t. 48. i Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, t. 36.).

34 Što se tiče, na drugom mjestu, sustava za postizanje tih ciljeva uspostavljenog Uredbom br. 1393/2007, treba napomenuti da se, kao što proizlazi iz zajedničkog tumačenja članka 2. i članka 4. stavka 1. te uredbe, u vezi s njezinom uvodnom izjavom 6., dostava pismena izvršava u načelu između „tijela za slanje“ i „tijela za zaprimanje“ koja su odredile države članice (vidjeti presudu Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, t. 30.). Sukladno članku 4. navedene uredbe, akt ili akte koje treba dostaviti šalje izravno, na najbrži način, tijelo za slanje tijelu za zaprimanje.

35 U skladu s člankom 5. stavkom 1. te uredbe tijelo za slanje mora upozoriti podnositelja zahtjeva da naslovnik može odbiti primitak pismena koje se dostavlja koje nije sastavljeno na jednome od jezika iz članka 8. navedene uredbe. Ipak, na podnositelju zahtjeva jest da odluči treba li prevesti navedeno pismeno, pri čemu on snosi troškove tog prijevoda u skladu s člankom 5. stavkom 2. iste uredbe.

36 Što se tiče tijela za zaprimanje, ono je obvezno izvršiti dostavu pismena adresatu, u skladu s odredbom članka 7. Uredbe br. 1393/2007. U tom kontekstu ono s jedne strane treba obavijestiti tijelo za slanje o svim važnim činjenicama vezanima uz dostavu putem standardnog obrasca iz Priloga I. toj uredbi i s druge strane u skladu s njezinim člankom 8. stavkom 1. upozoriti adresata da može odbiti primitak pismena ako pismeno nije napisano ili se u njegovu prilogu ne nalazi prijevod na jedan od jezika iz te odredbe, odnosno ili na jezik koji adresat razumije ili na službeni jezik države članice primateljice ili, prema potrebi, na jedan od službenih jezika mjesta u kojem se obavlja dostava, kao jezika za koje se smatra da ih adresat poznaje. U slučaju da adresat odbije primitak on o tome u skladu sa stavcima 2. i 3. navedenog članka mora odmah obavijestiti tijelo za slanje putem potvrde iz članka 10. i vratiti zahtjev i pismeno čiji se prijevod zahtijeva.

37 Međutim, navedena tijela ne moraju se očitovati o ključnim pitanjima, poput pitanja koje jezike adresat pismena razumije i treba li pismenu priložiti prijevod na jedan od jezika iz članka 8. stavka 1. Uredbe br. 1393/2007.

38 Svako drugo tumačenje dovelo bi do pravnih problema koji bi mogli dovesti do sporova, čime bi se otegao i otežao postupak slanja pismena iz jedne države članice u drugu.

39 Međutim, u predmetima u glavnim postupcima iz spisa podnesenih Sudu proizlazi da je tijelo za zaprimanje smatralo da rješenje kojim se dopušta dostava pismena u inozemstvo ne treba biti prevedeno i na temelju navedenog je zaključilo da predmetnom aktu nije trebalo priložiti standardni obrazac iz Priloga II. Uredbi br. 1393/2007.

40 Međutim, ta uredba ne daje tijelu za zaprimanje ovlast da ocijeni jesu li uvjeti u kojima adresat pismena može odbiti njegov primitak iz članka 8. stavka 1. ispunjeni ili ne.

41 Suprotno tomu, samo nacionalni sud pred kojim se vodi predmet u državi članici pošiljateljici može odlučiti o takvim pitanjima ako se tužitelj i tuženik s njima ne slažu.

42 U tom pogledu, nakon pokretanja postupka dostave utvrđivanjem koji su akti relevantni u tom pogledu, taj sud će donijeti odluku tek nakon što je adresat pismena stvarno odbio njegov primitak na temelju toga što ono nije sastavljeno na jednom od jezika koje razumije ili bi ih trebao razumjeti. Navedeni sud će tako na zahtjev tužitelja provjeriti je li to odbijanje bilo opravdano ili ne (vidjeti, analogijom, presudu Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264, t. 85.). U tu svrhu treba na primjeren način uzeti u obzir sve elemente spisa da bi se, s jedne strane, utvrdilo poznavanje jezika adresata pismena (vidjeti presudu Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264, t. 80.) i, s druge strane, odlučilo je li potreban prijevod s obzirom na vrstu pismena o kojem se radi.

43 Konačno, sud će morati paziti da se u svakom slučaju na uravnotežen način zaštite prava stranaka, uspostavljajući ravnotežu između cilja da se osigura učinkovitost i brzina dostave u interesu tužitelja i učinkovita zaštita pravâ obrane koja pripadaju adresatu.

44 Uz gore navedeno treba pridodati, vezano za sustav koji je uspostavljen Uredbom br. 1393/2007, da ona predviđa također uporabu dvaju standardnih obrazaca koji se nalaze u njezinim Prilozima I. i II.

45 U tom pogledu treba, s jedne strane, precizirati da Uredba br. 1393/2007 ne sadrži nijednu iznimku vezano za korištenje tih obrazaca.

46 Suprotno tomu, kao što proizlazi iz uvodne izjave 11. te uredbe, standardni obrasci predviđeni njome „trebali bi se koristiti“ jer, kako proizlazi iz uvodne izjave 7. Uredbe br. 1393/2007, doprinose, uzimajući u obzir prava predmetnih stranaka, tome da se postupak dostave pismena pojednostavni i učini transparentnijim, čime se jamči njihova čitljivost i sigurnost pri slanju.

47 S druge strane, navedeni obrasci predstavljaju, kao što to navodi uvodna izjava 12., sredstva kojima se adresati obavještavaju o mogućnosti da odbiju primiti pismena koja im se trebaju dostaviti.

48 Imajući u vidu te okolnosti treba utvrditi točan doseg koji treba priznati standardnim obrascima iz Priloga II. Uredbi br. 1393/2007 i slijedom toga njezinu članku 8. stavku 1., koji se odnosi na dostavu navedenog obrasca adresatu pismena.

49 U tom pogledu, kao što proizlazi iz samog teksta naslova i sadržaja navedenog obrasca, mogućnost odbijanja primitka pismena koje mu se treba dostaviti, predviđena navedenim člankom 8. stavkom 1., predstavlja „pravo“ adresata tog pismena.

50 Međutim, da bi to pravo koje je dodijelio zakonodavac Europske unije moglo na koristan način proizvoditi svoje učinke, o njemu treba u pisanom obliku obavijestiti adresata pismena. U sustavu koji je uspostavljen Uredbom br. 1393/2007, adresat se o tome obavještava korištenjem standardnog obrasca iz Priloga II. Uredbi br. 1393/2007, na isti način na koji je tužitelj od početka postupka obaviješten korištenjem standardnog obrasca iz Priloga I. toj uredbi o postojanju tog prava na strani adresata pismena.

51 Iz navedenoga slijedi zaključak da članak 8. stavak 1. Uredbe br. 1393/2007 sadrži dva pravila koja su zasigurno povezana, ali ipak različita, odnosno, s jedne strane, materijalno pravo adresata pismena da odbije njegov primitak, na temelju same činjenice da nije sastavljeno ili da uz njega nije priložen prijevod na jedan od jezika koje bi trebao poznavati i, s druge strane, službeno obavještavanje o postojanju navedenog prava koje izvršava tijelo za zaprimanje. Drugim riječima i suprotno onomu što je tijelo za zaprimanje zaključilo u glavnom postupku, uvjet u vezi s jezičnim uređenjem pismena ne odnosi se na obavještavanje adresata od strane tijela za zaprimanje, već isključivo na njegovo pravo odbijanja.

52 Nadalje, standardni obrazac iz Priloga I. toj uredbi sadrži jasno razlikovanje tih dvaju aspekata, upućujući u različitim dijelovima na obavještavanje u pisanom obliku adresata pismena o njegovu pravu da odbije njegov primitak i na učinkovito korištenje tim pravom.

53 U tim uvjetima proizlazi da je odbijanje samo po sebi jasno uvjetovano, u smislu da se adresat pismena njime može valjano koristiti samo u slučaju kada predmetno pismeno nije sastavljeno na jeziku koji razumije niti mu je priložen prijevod na njega, bilo na službenom jeziku države članice primateljice ili, ako postoji više službenih jezika u toj državi članici, službenom jeziku ili na jednom od službenih jezika mjesta u kojem se obavlja dostava (vidjeti, u tom smislu, uvodnu izjavu 10. Uredbe br. 1393/2007). Kako proizlazi iz točke 42. ove presude, naposljetku je na sudu pred kojim se vodi postupak da utvrdi je li ispunjen taj uvjet tako da provjeri je li odbijanje od strane adresata pismena opravdano ili ne.

54 Međutim, korištenje tim pravom odbijanja podrazumijeva da je adresat pismena na primjeren način obaviješten, unaprijed i u pisanom obliku, o postojanju svojeg prava.

55 Stoga, tijelo za zaprimanje, kada dostavlja ili daje da se pismeno dostavi adresatu, mora uvijek pismenu priložiti standardni obrazac iz Priloga II. Uredbi br. 1393/2007 kojim se adresat obavještava o svojem pravu da odbije primitak tog pismena.

56 Također treba napomenuti da takva obveza ne stvara posebne poteškoće tijelu za zaprimanje s obzirom na to da je dovoljno da to tijelo pismenu koje treba dostaviti priloži unaprijed pripremljen tekst kako je predviđen navedenom uredbom na svakom od službenih jezika Europske unije.

57 Gore navedeno tumačenje tako jamči transparentnost na način da se adresatu pismena omogućava da se upozna s opsegom svojih prava te se omogućava ujednačena primjena Uredbe br. 1393/2007 (vidjeti, analogijom, presude Leffler, C-443/03, EU:C:2005:665, t. 46. kao i Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264, t. 60.), pri čemu ne uzrokuje nikakvo kašnjenje u dostavi tog akta, već ju naprotiv pojednostavnjuje i olakšava.

58 Stoga treba smatrati da tijelo za zaprimanje mora u svim okolnostima a da pritom ne raspolaže marginom prosudbe obavijestiti adresata pismena o njegovu pravu da odbije primitak navedenog, sustavno koristeći u tu svrhu standardni obrazac iz Priloga II. Uredbi br. 1393/2007.

Posljedice propusta obavještavanja putem standardnog obrasca iz Priloga II. Uredbi br. 1393/2007

59 Vezano za drugi aspekt postavljenih pitanja, kako su preformulirana, treba napomenuti da članak 8. Uredbe br. 1393/2007, u vezi s odbijanjem primitka pismena, ne sadrži odredbe o pravnim posljedicama koje bi proizlazile iz neobavještavanja adresata pismena putem standardnog obrasca iz Priloga II. Uredbi br. 1393/2007 o njegovu pravu da odbije primitak navedenog.

60 Osim toga, ni iz jedne odredbe te uredbe ne proizlazi da takvo neobavještavanje dovodi do ništavosti postupka dostave.

61 Nadalje, kada se radi o posljedicama odbijanja adresata pismena da ga primi s obrazloženjem da tom pismenu nije priložen prijevod na jezik koji razumije ili na službeni jezik države članice primateljice, Sud je već presudio u vezi s Uredbom br. 1348/2000 koja je prethodila Uredbi br. 1393/2007 da nije trebalo poništiti postupak, već suprotno tomu dopustiti pošiljatelju da ispravi nedostatak potrebnog dokumenta slanjem zatraženog prijevoda (vidjeti, u tom smislu, presudu Leffler, C-443/03, EU:C:2005:665, t. 38. i 53.).

62 Uredba br. 1393/2007 potvrđuje to načelo u članku 8. stavku 3.

63 Slično rješenje treba primijeniti u slučaju kada je tijelo za zaprimanje propustilo poslati adresatu pismena standardni obrazac iz Priloga II. toj uredbi.

64 Naime, nedostavljanje navedenog standardnog obrasca i odbijanje primitka pismena zbog nedostatka odgovarajućeg prijevoda usko su povezani s obzirom na to da se u obje situacije može ugroziti pravo adresata takvog akta da odbije njegov primitak.

65 Stoga valja zaključiti da su pravne posljedice koje treba izvesti iz tih dviju situacija istovjetne.

66 Osim toga, utvrditi ništavost bilo pismena koje se dostavlja bilo postupka dostave ne bi bilo u skladu s ciljem Uredbe br. 1393/2007, koji se sastoji u stvaranju izravnog, brzog i učinkovitog načina slanja između država članica pismena u građanskim i trgovačkim stvarima.

67 U tim uvjetima treba biti moguće ispraviti propust obavještavanja putem standardnog obrasca iz Priloga II. Uredbi br. 1393/2007.

68 Vezano uz načine provedbe takvog rješenja, treba podsjetiti da postoje samo dvije okolnosti u kojima je dostava sudskog pismena između država članica izuzeta iz polja primjene Uredbe br. 1393/2007: s jedne strane, kada je prebivalište ili uobičajeno boravište adresata nepoznato i, s druge strane, kada je posljednji imenovao ovlaštenog zastupnika u državi članici u kojoj se odvija sudski postupak (vidjeti presudu Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, t. 24.).

69 Nasuprot tomu, u drugim okolnostima, kada adresat sudskog pismena prebiva na području druge države članice, dostava tog akta nužno spada u područje primjene navedene uredbe i stoga se treba, kao što predviđa njezin članak 1. stavak 1., obaviti na načine koji su za tu svrhu propisani samom uredbom (vidjeti presudu Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, t. 25.).

70 Stoga se način ispravljanja propusta poput onoga u glavnom postupku treba pronaći u samoj Uredbi br. 1393/2007.

71 Takvo rješenje opravdava i zahtjev ujednačene primjene navedene uredbe (vidjeti, u tom smislu, presudu Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264, t. 60. kao i navedenu sudsku praksu).

72 U situaciji poput one u glavnom postupku tijelo za zaprimanje mora bez odgađanja obavijestiti adresate pismena o njihovu pravu da odbiju primitak potonjeg, na način da im sukladno članku 8. stavku 1. Uredbe br. 1393/2007 dostavi standardni obrazac iz Priloga II. toj uredbi.

73 Treba pridodati da, u slučaju da adresati o kojima se radi temeljem te obavijesti iskoriste svoje pravo da odbiju primitak predmetnog pismena, nacionalni sud države članice pošiljateljice treba odlučiti je li, uzimajući u obzir sve elemente predmetnog slučaja, takvo odbijanje opravdano ili ne, kao što je navedeno u točkama 41. do 43. predmetne presude.

74 U slučaju da taj sud odluči da je odbijanje primitka pismena u predmetnom slučaju osnovano, prijevod navedenog se i dalje treba dostaviti adresatima, u skladu s pravilima propisanima Uredbom br. 1393/2007 i posebno njezinim člankom 8. stavkom 3.

75 Nasuprot tomu, Uredba br. 1393/2007 ne predviđa da se dostava pismena može valjano izvršiti opunomoćenicima adresata koji su prihvatili uvjetovano sudjelovati u postupku pred sudom države članice pošiljateljice pred kojim je pokrenut postupak samo da bi se osporila zakonitost postupka.

76 Stoga treba zaključiti da okolnost da tijelo za zaprimanje, pri obavljanju dostave pismena njegovu adresatu, nije priložilo standardni obrazac iz Priloga II. Uredbi br. 1393/2007 ne predstavlja razlog za ništavost postupka, već propust koji treba ispraviti u skladu s odredbama te uredbe.

77 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na tri postavljena pitanja treba odgovoriti u smislu da Uredbu br. 1393/2007 treba tumačiti na način da:

— tijelo za zaprimanje mora u svim okolnostima a da pritom ne raspolaže marginom prosudbe obavijestiti adresata pismena o njegovu pravu da odbije primitak navedenog, sustavno koristeći u tu svrhu standardni obrazac iz Priloga II. toj uredbi, i

— okolnost da to tijelo, pri obavljanju dostave pismena njegovu adresatu, nije priložilo standardni obrazac iz Priloga II. Uredbi br. 1393/2007 ne predstavlja razlog za ništavost postupka, već propust koji treba ispraviti u skladu s odredbama te uredbe.

Troškovi

78 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (prvo vijeće) odlučuje:

Uredbu (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima („dostava pismena“) i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1348/2000 treba tumačiti na način da:

— **tijelo za zaprimanje mora u svim okolnostima a da pritom ne raspolaže marginom prosudbe obavijestiti adresata pismena o njegovu pravu da odbije primitak navedenog, sustavno koristeći u tu svrhu standardni obrazac iz Priloga II. toj uredbi, i**

— **okolnost da to tijelo, pri obavljanju dostave pismena njegovu adresatu, nije priložilo standardni obrazac iz Priloga II. Uredbi br. 1393/2007 ne predstavlja razlog za ništavost postupka, već propust koji treba ispraviti u skladu s odredbama te uredbe.**

Potpisi